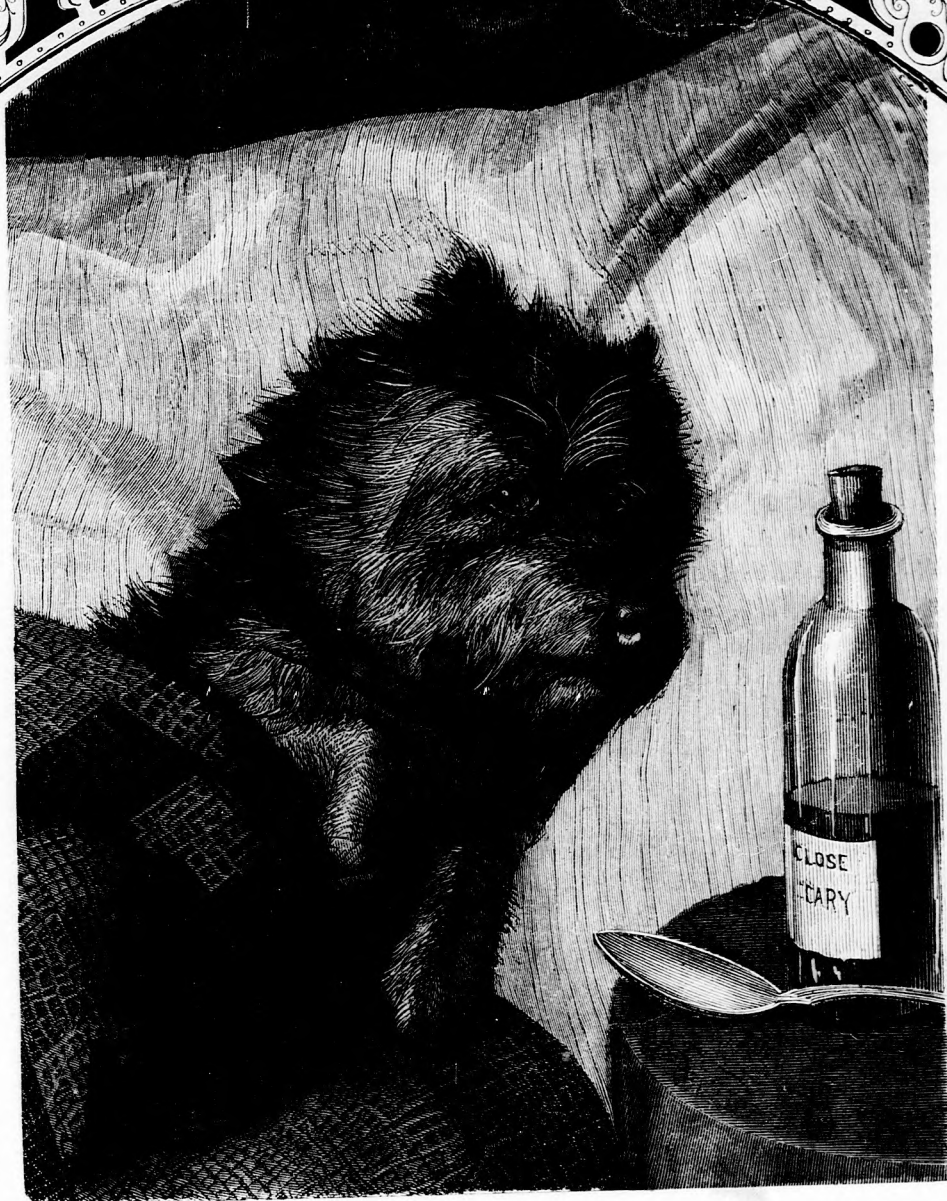

SZÁM.

aeum-3pült.

KIS LAP

BODRI PATTÁS. (Lásd a 21. lapon.)

2. szám. — 1876.

Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.

XI. kötet.

A TITOK.

— Elbeszélés. —

(I folytatás.)

nová Róza néni betette a lábát, ott jókedvnek kellett uralkodni; oly vidáman, kellemesen tudott a jó nénike csevegni, tréfálni mindenkivel, hogy lehetetlen volt el nem felejtteni minden bajt és boszuságot. Emma csodálatos magaviselete is csak néhány percze zavarta meg a társaságot, aztán tovább folyt a vidám beszélgetés és azt hiszem, nem igen jutott eszébe valakinek, mit csinál Emma ott a harmadik szobában, egymagában. Mindnyájan belátták, hogy a leányka megérdemelte a büntetést, mert már ezelőtt is többször volt ugyan zord, zárkozott, de oly megátalkodottul makacsnak, mint ez este, még soha sem látták. Hagyták tehát, hogy szenvedje érdemlett büntetését s csak a jó mamának jutott többször eszébe, hogy talán mégis lehet valami fontos oka Emma meglepő viseletének s talán méltatlanul szenvedni a büntetést. Ezalatt Emma, szívében szomorúsággal és keserőséggel, a harmadik szobában ágyára vetette magát és sokáig mozdulatlanul feküdt. Néha-néha áthangzott egészen ide a mulató társaság derült kaczagása s ez szenvedélyes haragra lobbantá a leányt. Könyek lopóztak szemébe, de elfojtá a sirást, nem akart sirni s keserűen mondá magában:

— Milyen jó kedvűek! És reám nem gondol senki, nem bánja senki, hogy én nem vagyok közöttük. Eszökbe sem jutok ... mert nem szeretnek ... azért akarnak minden áron elküldeni a házból!

Oh, mily utálatos az, így bezárva lenni, egyedül! És még Ilona sem látogat meg, hogy legalább kissé vigasztalna ... ha nem jön, hát maradjon, bánom is én, nincs reá szükségem. De azt tudom, hogy ha ő volna az én helyzetemben, én nem tudnék róla így megfélekezni ... igen, mert én szeretem őket, de engemet ... engemet senki sem szeret!

Szegény Emma! ha hallották volna, amit így magában mormogott, vagy ha tudta volna azt, amit így a magányban gondolt, mások előtt is mutatni, bizony nyál senki sem mondta volna reá, hogy érzéketlen, szivtelen gyermek. De mihelyt valakit megpillantott, azonnal megváltozott, alig merte fölemelni szemeit, mintha rettegett volna, hogy azonnal kiolvassák lelkéből azt a titkot, melyet oly mélyen rejtegetett.

Keserü gondolatokba merülve feküdt még ott az ágyon, midőn egyszerre megnyílt az ajtó és belépett a mama, ki azt hitte, hogy leányát már megszeldülten, bünbánónak fogja találni.

De ennek kevés nyomát láthatá, midőn Emmára tekintett.

— Emma, édes leányom, szólt a mama szeliden, hát nem bántad még meg, hogy viseleteddel anyira megszorítottál mindnyájunkat?

Emma nem felelt s daczosan lesütve tartá szemeit. A mama még egy kísérletet tett.

— Mondd meg nekem, mi okod van, hogy nem akarsz nagyapáékhoz menni s ha igazán komoly okod van, majd beszéllek apával s kieszközlöm, hogy itthon maradhass.

Emma erre sem felelt. A mama néhány perczig várt, aztán sóhajtván mondá:

— Már látom, hogy ma egészen megátalkodott vagy s igaza volt apának, hogy megbüntetett. Remélem, holnap reggelig belátod viselkedés helytelenségét s megbánod, hogy annyira megszómitottál.

Ezzel a mama távozott s Emma ismét magára maradt.

A mama már régen kiment s Emma még mindig mozdulatlanul feküdt ott az ágyon, elmerülve szomorú gondolataiba s néha-néha el is szunyadván néhány perczre. Aludni azonban nem tudott és már virradni kezdett, midőn végre levetkezett és annak rendje szerint feküdt ágyába. Nem törődött azzal, hogy, ha ily késő nyugszik le, elaluszsa a reggelt és nem jut ki a jó reggeli kávéhoz, sőt éppen ezt akarta s hosszas gondolkodás után kifőzött egy tervet, melynek végrehajtásához hozzáfogott azonnal.

Roszul volt igazán, az álmatlanság, az izgatottság valóban beteggé tették s midőn a tükörbe tekintett, nagy örömmel látta, hogy arca halálsápadt és szemei ki vannak karikázva. Ha ágyban marad és nem eszik semmit egész nap, ez majd még jobban elgyöngíti, még halványabb lesz s szülei, ha látják, hogy ennyire belebetegedett annak csak gondolatába is, hogy nagyapáékhoz kell mennie, — bizonyosan nem fogják többé kényszeríteni.

Másnap reggel tehát, midőn a család többi tagjai már mindnyájan együtt voltak a ház előtti lombos hársfák alatt, hol az asztal már meg volt terítve, Emmát hiába várták, nem jelent meg.

— Mért nem hívtad Emmát? kérdé a mama a szobaleánytól.

— Hívtam, de Emma kisasszony még az ágyban feküdt, felelt a cseléd.

— Ejnye, milyen lusta ez az Emma! Ilyen szép nyári napon ilyen sokáig aludni! szólt Feri, ki reggeli előtt már a fél határt beszaladgálta.

— Talán azt hiszi, hogy nem szabad kijönnie a szobából, míg engedélyt nem kap, szólt Róza néni.

— Igazság! hiszen Emma fogoly! kiáltá Ilonka. Ugy-e mamácska, kiszabadíthatom már? Mehetek érte, hogy jöjjön ki?

— Menj kedvesem.

Ilonka gyorsan eltűnt, de egy-két percz múlva már ismét előjött.

— Emma még most is fekszik, jelenté Ilonka; azt mondja, hogy roppantul fáj a feje, nem kelhet föl, nem akar reggelizni sem.

— Szegény gyermek! szólt a jó mama, azt hiszem, igazán beteg lesz, tegnap dél óta semmit sem evett.

A terv, melyet Emma kifőzött, nem volt nagyon könnyen kivihető. Midőn ott feküdt az ágyban és eszébe jutott, hogy a többiek most kint a szép hársfa alatt jóízűen iszszák a pompás kávékat s esznek hozzá jó vajás kenyeret, aztán sétálnak a kert árnyas fasorai között, bizony-bizony majdnem kedve támadt a kis leánynak abbagyni egész tervét, felöltözni és kimenni a többiekhez; de csakhamar meggondolta a dolgot és elszántan megmaradt terve mellett. Bármily esábitó a jó reggeli, nem szabad kérnie, és bármily unalmas ily szép nyári napon ágyban fe-

küdni . . . mégis mindez inkább eltűrhető, mint hogy nagyapáékhoz kelljen mennie.

Mihelyt a reggeli véget ért, a mama sietett a kis beteghez.

— Még mindig fáj a fejed, Emma? kérdé részvétellel.

— Oh, nagyon!

A mama megtapogatta a leányka homlokát.

— Egy kis lázad van, de nem oly erős, hogy föl ne kelhetnél az ágyból. Jó lesz kissé a levegőre menned.

— Oh, édes mama, én jobb szeretnék ágyban maradni.

— Ha épen kívánod, nem bánom. Kár, hogy épen ma ért utól a baj, mert így nem jöhetsz velünk. Kirándulást rendezünk a várromokhoz, ott fogunk ebédelni a szabadban.

Ez nagy csapás volt Emmácskára nézve . . . otthon, egyedül maradni, az ágyban feküdni, mialatt a többiek oly szép kirándulást tesznek. De még ezt is inkább elszenvedte, hogysem nagyapáékhoz vigyék. Iparkodott elaludni, hogy ne hallja, mikor a társaság kocsikra ül és távozik; de nem sikerült s halania kellett Feri vig hahotáit. Midőn a kirándulók már elmentek s mély csend uralkodott az egész házban, Emma oly elhagyott-nak, oly szerencsétlennek érzé magát, hogy nem birta többé elfojtani zokogását; de néhány percz mulva erőt vett magán és elszántan mondá:

— Mindegy! Mégis jobb így, mint hogy arra a szörnyü helyre vigyenek.

Később, ugy délfelé, már nagyon megunt a fekvést és föl akart kelni; de most már a hosszas koplalástól, álmatlan-

ságtól igazán oly gyöngének érezte magát, hogy vissza kellett feküdnie az ágyba. Nem volt többé szükséges szinlelnie, hogy beteg, mert igazán az volt s ennek való-sággal megörült, elhatározván, hogy tovább folytatja tervét és nem eszik, nem iszik, csak ami épen mulhatlanul szükséges. Midőn a következő nap reggel mamája ismét bejött és megnézte, oly lázban találta, hogy most már komolyan aggódni kezdett és rögtön beküldött a szomszéd váro-skába az orvosért. Ez kissé megijeszté Emmácskát, mert jól tudta, hogy az orvos tapasztalt szemét nem lehet meg-csalni, az mindjárt észreveszi, van-e igazán baj, vagy nincs.

Az orvos nemsokára meg is érkezett s megvizsgálta a beteget. Miután a mama elmondott neki mindent, az orvos így szólt:

— Nincs semmi komoly baj. Egy kis gyöngeség az egész, legjobb volna a légváltozás; hegyes, erdős vidékre kellene vinni néhány hétre.

— Épen azt tervezzük is. Várfal-vára akarjuk küldeni nagyapáékhoz.

— Nagyon jó lesz, felelé az orvos.
(Folyt. köv.)

A HIÉNA.

(Képpel a 24—25. lapokon.)

A RAGADOZÓ állatok között vannak olyanok, melyeket, ámbár igen vérengzők és veszedelmesek, az emberek mégis megszólván dicsőítenek, mint p. o. az orosz-lánt, más fenevadakat ellenben utálattal emlitenek, pedig, habár ezek is véreng-zők, talán inkább érdemelnek dicséretet, mert hasznos dolgot végeznek.

Ilyen a hiéna is. Ósrégi idők óta utált, megvetett fenevad, mindenféle ba-

bonákat hisznek róla; pedig újabb időben a tudós természetbuvárok kiderítették, hogy a hiéna, ha nem is szép s nem is valami bátor állat, mint az oroszlán vagy párducz, de hasznosabb. Ugy bizony, mindamellett, hogy ragadozó, mégis hasznos állat.

A hiéna a kutyák fajához tartozik, de a közönséges ebtől mégis nagyon különbözik az által, hogy váll-lapoczkája nagyon magas, háta pedig alacsony s azért a hiéna nagyon ügyetlennek, majdnem sántának látszik. Feje nagy s állkapcsa és fogai rendkívül erősek, úgy hogy nehéz zsákmányt is el tud magával vinni.

Hazája a meleg éghajlat alatt van, Afrika közepétől Ázsia közepéig. (Nézzetek meg a térképen.) És épen itt hasznos szolgálatot végez. Ezekben a tájakon ugyanis mindenfelé tömérdek, a levegőt megrontó állati hulla hever. Az oroszlánok, tigrisek s más hatalmas ragadozók, melyek csak a frís hust eszik meg, ha jól laktak, ott hagyják, ami zsákmányukból maradt; a pusztákon utazó embereknek is sok tevéjük, lovuk elhull a szörnyű forróságban s ott marad, ahol elhullott. E hullák azután rothadásba mennek át és dögleletessé tennék a levegőt, — de

előjönnek a hiénák, melyek épen nem válogatósak, nem kívánnak frís hust, hanem megesznek mindent, amit találnak. Ők tehát megtisztítják a földet az ilyen rothadó anyagoktól, és éjenként belopóznak a faluk elhagyott utcáira is és fölszedik a kidobott hulladékokat. Ha az éhség nagyon zaklatja őket, akkor végső szükségben megtámadja az embereket is, de ez csak ritkán történik; juhót s más házi állatokat azonban gyakran elragadnak.

Nappal rendszeren barlangokban, romok közt, sivár sziklák hasadékaiban időznek és e helyeken nevelik föl kölykeiket. Mihelyt azonban esteledik, elhagyják tanyáikat s megkezdik kőborlásaikat.

Némely vidékeken rendkívül szapora a hiéna s ily helyeken veszedelmes is, mert nagy csapatokban barangol és megtámadja a falvakat is. Mivel azonban különben nem igen bátor állatok, könnyű őket elriasztani.

Régebben azt hitték, hogy a hiéna teljesen szelidíthetetlen, de most már tudjuk, hogy ez nem igaz, mert voltak példák, hogy fiatal korban elfogott hiénák szelid kutyák gyanánt követték gazdájukat, sőt van olyan fajta hiéna is, melyet vadászatoknál vadászkutyák szolgálatára lehet betanítani.

BODRI PAJTÁS.

(Képpel a czimlapon.)

BÁTOD, látod
Bodri pajtás,
Mondtam, minék
Annyi pajtás?
Nem volnál most
Ily kedélylyel,
Ha beéred
A Fidéllel.
Mondtam én: csak
Okkal móddal, —
Ne barátkozz
Kuvaszokkal;

De nem hajtál
A jó s'óra,
Nem vevéd azt
Fontolóra.
Hanem hiszen
Meg is jártad,
Letepertek
Megezibáltak. —
Megezibáltak,
Megtépásztak,
Szinte porzott,
Ugy megráztak.

Egy a fület
Más az inát, — —
Ihatod a
Medeczinát.
Ez tiéd már,
Érd be véle, —
De jegyezd meg
A jövőre:
Ne társalogj
Sohse sokkal,
Verekedő
Kamaszokkal!

A MEGHALT GYERMEK.

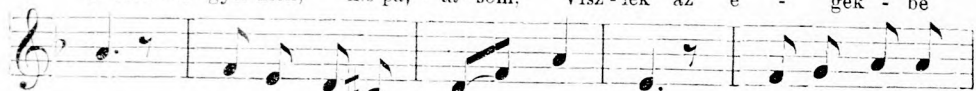
Szövege: a »Kis Lap«-ból.

Dallama: Kohányi bácsitól.

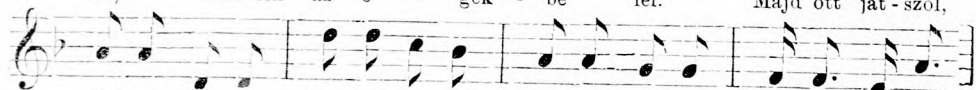
Szomorúan.

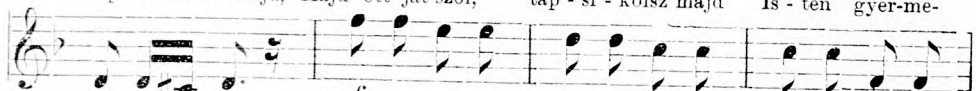
p
 1. Teg-nap ró-zsás ar-czu volt még Tap-si - kolt és ka - cza-
 2. Jösz - te gyer-mek, kis paj - tá - som, Visz - lek az e - gek - be

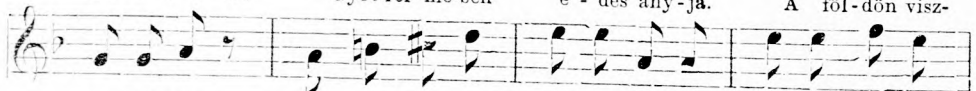
gott, Tap - si - kolt és ka - cza - gott. Meg - rep - de - sett
 iel, Visz - lek az e - gek - be fel. Majd ott ját - szol,

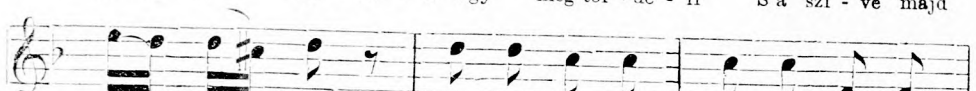
mint a ma - dár, Meg - rep - de - sett mint a ma - dár - S ma a kis - ded
 tap - si - kolsz majd, Majd ott ját - szol, tap - si - kolsz majd Is - ten gyer - me -

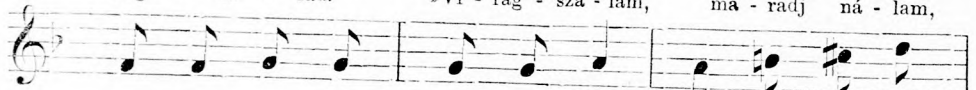
mf
 már ha - lott! Ott fek - szik kis böl - csö - je - ben Tag - ja me - rev
 ke - i - vel. Gyöt - rel - mé - ben é - des any - ja. A föl - dön visz -

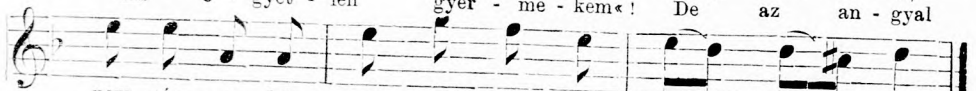
és hi - deg, Csak az u - tol - só mo - soly - ka Szed - res aj - kán
 sza ma - rad, Ke - ze - it úgy meg - tör - de - li Sa - szí - ve majd

úgy le - beg, *p* Fa - gyos, bé - na kis ke - zé - ben
 meg - ha - sad. »Vi - rág - szá - lam, ma - radj ná - lam,

Il - la - toz két ró - zsa - szál S mely el - vit - te,
 Én e - gyet - len gyer - me - kem! De az an - gyal

nem rém - a - lak - Kis an - gyal volt a ha - lál!
 paj - tá - si - nál Fönt van már az e - gek - ben!

A PILLANGÓ SZÜLETÉSE.

— Beszélyke. —

GYÖNYÖRŰ tavaszi nap volt, a kertben már nyiladoztak a virágok, a fákon csicseregtek a madarak s Elek és Andorka vidáman szaladgáltak a pázsiton s a virágos ágyak között. Ott sétált az apa is a három éves kis Bélácskával, ki szintén nagy gyönyörűségét lelte abban, hogy minden virágot megszagolt és megörgette a bokrokat, nem rejtőzik-e ott nyulacska vagy legalább kis madárka.

A mint ekként sétálgattak, egyszerre hangosan kiáltá Bélácska:

— Elek! Andor! Jertek csak! Hamar, mutatok valami szépet!

A két fiu, kik közül Elek nyolcz éves, Andorka hat éves volt, sietve odament, hogy megtekintsek, micsoda szép dolgot talált a kis Béla; valami nagy ritkaság lehet, mert a fucska roppant komoly, fontos arczczal nyujtott feléjük egy letört galyaescskát. Andorka utána nyult, de rögtön iszonyodva eldobta.

— Egy csúf hernyó! Juj! kiáltá borzadva.

A kis Béla egészen megdöbbenve bámult idősebb testvéreire... hiszen ő azt hitte, hogy valami szépet, kedveset mutat... és hát nem szép állatka-e csakugyan? Olyan piczike, olyan hosszú, finom sörtéi vannak, színe is szép barnás sárga, aztán meg annyi lába van, olyan fuesán mászik az ágon! Es Andorka nem hogy örült volna, hanem ijedten odadobta. A kis Béla nem értette a dolgot.

Az apa közel állott, látta az egészet és így szólt:

— Lásd Andorka, a kis Béla nem ijed meg ettől a szegény hernyótól s te, ki már nagy fiu vagy, egészen megrémültél. Mit gondoljon a piczi fucska, ha látja, hogy ti, nagyobbak, oly iszonyodással dobjátok el ezt a tehetetlen kis férget? Azt fogja hinni, hogy a hernyó valami szörnyűséges, veszedelmes vadállat, melytől az embernek rettegnie kell. Pedig jól tudjátok, hogy nem úgy van s Bélácskának igaza volt, hogy érdemes megnézni ezt a hernyót, mert a ritkább fajták közé tartozik.

Andorka kissé röstelte a dolgot s mentegetőzni iparkodott.

— Igen, kedves apa, de a hernyó olyan csuszó-mászó féreg... és ez olyan utálatos.

— Ez még nem ok arra, hogy rettegjünk tőle. Néhány hét múlva majd magad fogsz utána szaladni s ugyanevak örvidenél, ha megfoghatnád.

— Oh, az lehetetlen, apácska! felelt Andorka.

Andornak sehogy sem fért a fejébe, hogy ő valaha még örvidhetne annak a csuszó-mászó féregnek; Elek azonban, ki már iskolába járt, tudta, mit gondol az apa s nagyott nevetett öcsce csodálkozásán.

— Hogyan, kis fiam, hát te még nem tudod, hogy azok a szép tarka pillangók, melyek után annyira szeretsz futkosni, a hernyókból fejlődnek ki?

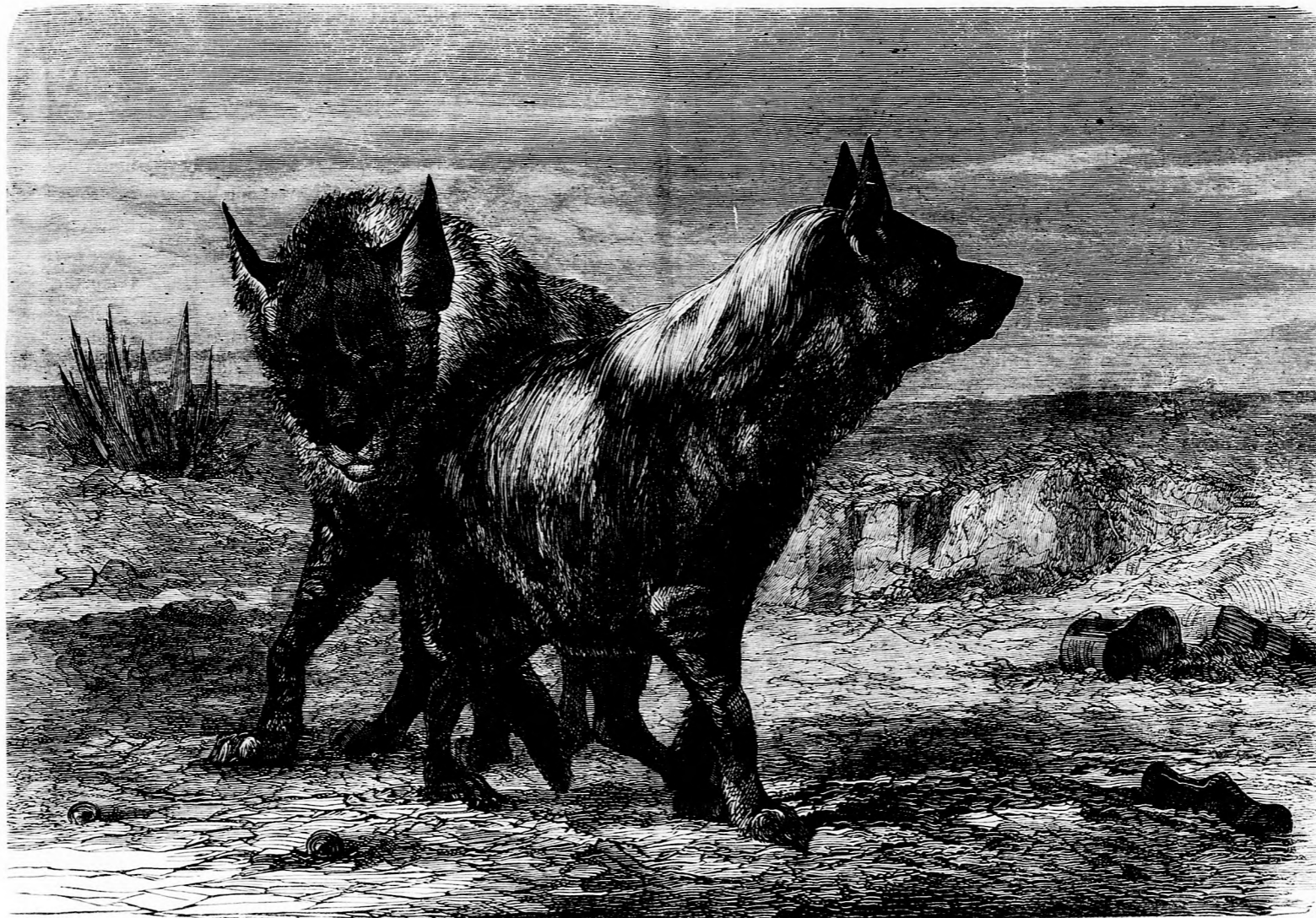
Nem bizony, Andorka ezt még nem tudta s őszintén meg is vallotta.

— No's tehát, folytatá az apa, most alkalmad nyilik, hogy saját szemekkel lássad a pillangó születését, miként alakul át a csuszó-mászó hernyóból pompás tarka színű, szárnyas rovarrá. Vedd föl ezt a hernyót s jegyezd meg a bokrot, melynek levelein találta Béla. E bokor leveleivel kell táplálni. Betesszük egy katulyába, melynek tetejébe apró lyukakat furunk, hogy levegő hatoljon be; aztán gondoskodnod kell, hogy mindig kapjon friss leveleket. Rövid idő múlva meg fogja kezdeni átalakulását s látni fogod, hogy születik a pillangó.

Andorka meglepetve és örömmel hallgatta e szavakat s fölvette a hernyót a földről, nagy megelégedésére a kis Bélának, ki nem értette ugyan az apa szavait, de látta, hogy végre mégis megbecsülik azt a szép kis állatkát, melyet ő talált. A szobába érve, kértek a mamától egy üres kalap-katulyát, vastag tüvel lyukacs-kákat furták a tete-

jébe s beléhelyezték a hernyót; aztán hoztak a kertből egész marokkal jó friss leveleket s odatették, hogy kedvére lakmározhassék.

Hozzá is fogott a hernyó azonnal s a

A HIENA. (Lásd a 20. lapon.)

gyermek leemelve a doboz tetejét, figyelemmel kísérték. A hernyó, végig nyulva a falevélen, szaporán kezdte az evést és ugyancsak gyorsan rágicsálta a kedvére való csemegét. Nem telt belé sok idő s

egy levélke már eltűnt; a hernyónak azonban ez nem volt elég, rögtön hozzáfogott egy másik levélhez, aztán egy harmadikhoz és így tovább, úgy hogy a gyermekek végre már belefáradtak a nézésbe, de a

hernyó nem fáradt bele az evésbe. Rátették tehát a födelet a dobozra, — de midőn egy óra múlva ismét megnézték, —

hernyó még mindig evett, úgy hogy késő este újabb maroknyi levelet hoztak számára, nehogy az éjen át éhezzen. Másnap reggel, mikor ismét megnézték, már megint alig volt valami a levelekből.

— Hiszen az rettenetes, mennyit eszik ez a kis állat! kiáltá Andorka bámulva. Soha ilyen torkos jószágot!

— De meg is látszik rajta, szólt Elek. Nézd csak, mennyire megnőtt tegnap óta. Ugy-e, apácska?

— Valóban ugyan, szólt az apa. Vannak hernyók, melyek egy nap alatt még egyszer akkorrá nőnek.

— Meghiszem azt, mikor annyit esznek! Hiszen ez is tegnap óta többet megevett, mint a mennyit egész testének sulya nyom.

— E tekintetben a hernyók jóformán egyedül állanak az élő lények között. Képzeld csak, kis fiam, ha te egy nap annyi hust vagy gyümölcsöt megennél, amilyen nehéz vagy magad!

— Oh édes apa, mit gondol! Hiszen én épen negyvenöt fontot nyomok... multkor mázsáltam meg magamat. Ennyi hus nekem egy hónapra is elég volna.

— Elég bizony! De a hernyó, mint láttad, megeszik egy nap annyit, a mennyit teste sulya nyom. Épen ezért nagyon kártékony is, mert ha elszaporodik, lekoppasztja a fák leveleit s az emberek jól teszik, ha irtják. Azonban a hernyó nem tehet róla, hogy oly falánk, — szüksége van a sok táplálékra, mert nagy fejlődésen kell átmennie, míg kis hernyóból nagyra nő, aztán pedig szép pillan-góvá változik. Sok erőre van szüksége, míg a porból, hol mint utált csuszó féreg mászik, följut a levegőbe és mint szép szárnyas állatka gyönyörködteti a gyermekeket.

Andorka most már nem találta a hernyót oly förtelmesnek, mint tegnap. Minden pillanatban odaszaladt a dobozhoz, hogy megtekintse a torkos kis jószágot. Aztán, hogy ne kelljen a tetőt leszedgetni, hanem látni lehessen mindig, mi történik odabent, kért a mamától egy ócska, átlátszó fátyolt s ezzel kötötte le a doboz tetejét.

Egy napon, midőn a kis fiu friss faleveleket vitt a hernyónak, meglepetve állt

meg egy perczig, aztán szomoruan ment az apához.

— Édes apa, édes apa! A szegény kis hernyó nem eszik többé, egészen halavány lett...!

— Légy nyugodt, nincs semmi baja, bizonyosan valami átváltozásra készül. Gondolhatod, hogy mikor oly sokat evett és oly gyorsan növekedett, nem férhet többé a régi bőrébe. Most majd leveti régi bőrét s aztán megint egészséges lesz és jó étvágygal fog enni tovább.

Két nappal később Andorka ismét egészen elámulva szaladt az apához.

— Kedves apa! Mi történt a katulyában! Két hernyó van ott! Fia született az öregnek!

— Tévedsz, kis fiam, csak egy van ott most is, a másik, amit látsz, csak a régi bőre a hernyónak, melyet már levetett. Nézd csak.

És az apa, odalépve a dobozhoz, egy ollóval Andorka nagy rémületére megfogta az egyik hernyó-alakot s megmutatta a kis fiúnak, hogy ez csak üres bőr, melynek felső részén hosszú repedés látszik; ezen át bujt ki a hernyó régi bőréből. De nem lehetett csodálni, hogy Andorka ezt az üres bőrt is élő állatkának nézte, mert rajta volt valóban még a fej, a szőr, sőt a lábak is. A másik, az igazi hernyó sokkal élénkebb színű és nagyobb volt, de jó ideig mozdulatlanul feküdt a katulya egyik sarkában, mintha nagyon elfáradt volna az átalakulás munkájában. Néhány óra mulva azonban megmozdult és ismét jóízűen hozzáfogott az evéshez.

— Nagyon érdekes látni, mikor ez a vedlés végbemegy, szólt az apa; saj-

nálom, hogy nem láttátok. De azt hiszem, még fogja bőrét változtatni s akkor majd meglessük.

És valóban, a hernyó nemsokára megint halványabb színű kezdett lenni s az apa azt mondta, hogy ez kezdete a vedlésnek. Elek és Andorka most folyvást lesték, még sétálni sem akartak menni, sőt este alig lehetett őket rábírní, hogy lefeküdjenek.

— Háttha éjjel fog átváltozni? szölt Andorka aggódva. Akkor megint nem láttunk semmit.

Szerencsére azonban a hernyócska bevárta a reggelt és Andorka volt az első, ki nagy örömmel jelenté:

— Már kezdi! Már erőlködik, görnyedez! Nézzék csak! Mintha szét akarná repeszteni a bőrét.

Valóban úgy is volt. A hernyó fölfujta magát, jobbra-balra ágaskodott, fölhuzta hátát s mindenkép rajta volt, hogy megrepessze bőrét, mely már egészen kiszáradtnak látszott. Nemsokára sikerült is. Eleinte csak kicsike kis repedés mutatkozott a hátán, de néhány újabb mozdulat után a kis repedésből hosszú hasadás támadt s látni lehetett, hogy a megfakult, leszáradt régi bőr alatt sokkal élénkebb színű új bőr képződött. A gyermekek tapsoltak. A hernyó néhány pillanatig mozdulatlan maradt.

— Hát így maradt? Nem buvik ki? szölt Andorka.

— Csak várjunk kissé, felelt az apa. Elfáradt a nagy erőfeszítéstől, pihen, de nem sokára folytatni fogja.

Csakugyan, rövid idő múlva a hernyó újból ágaskodott, fölemelte hátát,

lassanként kihuzta fejét is a nyíláson át s aztán egészen kimászott régi bőréből. De azután ismét mozdulatlanul feküdt ott üres bőre mellett, mely első tekintetre szintén egy másik hernyónak látszott.

Ezen átalakulás azonban, mint az apa mondá, csekélység, ez csak vedlésnek mondható; az igazi átváltozás még csak ezután következik s ez egészen más alakot fog adni a hernyónak.

Már néhány hete lakott a hernyócska a kalapdobozban, midőn egy reggel Andorka, szokása szerint meg akarván nézni, mit csinál, — nem találta többé. Oh jaj! hová lehetett, hogy szökhett meg! Nagy volt a kis fiu szomorúsága; amint a katulyát elfedő fátyolt vizsgálta, talált egy kis lyukat rajta, mely elegendő lehetett a hernyócskának a megszökésre. De hát mért szökött meg? Hiszen eddig oly szépen megmaradt a dobozban, hol mindig jól tartották friss falevelekkel!

— Szerencsétlen hernyócska! kiáltá Andorka. Kimászott biztos lakásából s talán már agyon is taposta valaki!

Ez bizony könnyen megeshetik s vigyázott is mindenki, hová lép, keresték a szoba minden zugában, de hasztalan. Mily kár! Nem fogják többé látni, miként változik át először báb-alakká, aztán pillangóvá! Mily pompás lett volna az, ha egyszerre egy szép tarka pillangó termett volna a katulyában!

E fölött buslakodtak, midőn az apa hirtelen így szölt:

— Nézd csak, kis fiam, mi mászik ott az asztal lábán?

— Ah! Az én hernyócskám! Csak-hogy megvan!

Visszatette a dobozba s azt várta, hogy a kis csavargó majd mohón neki esik az evésnek, miután már néhány óra óta nem evett. De bizony csalatkozott. A hernyócska keresztülmászott a jó friss faleveleken, de meg sem kóstolta, csak mászkált ide-oda nyugtalanul.

— Ohó, barátom, hiába nyugtalankodol! Itt fogsz maradni!

Andorka gondosabban rákötötte a fátyolt a dobozra, — de midőn egy-két óra múlva visszatért, a hernyócska már megint nem volt ott.

— Ejnye, sem mirevaló csavargója! Hát hová lett már megint? És miért nem akar többé megmaradni kényelmes lakásában?

Az apa megmagyarázta.

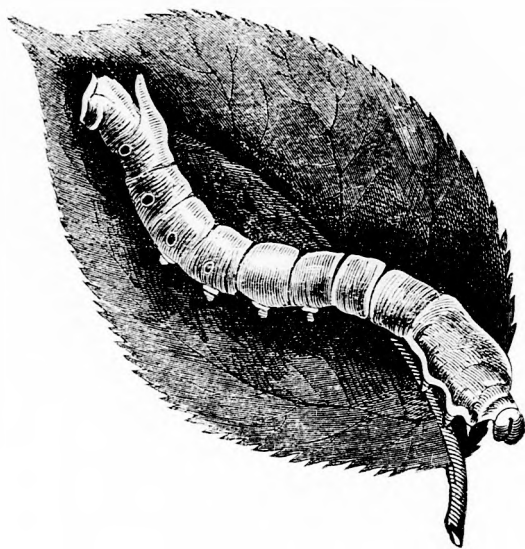
— Midőn elérkezett az idő, hogy a hernyó átalakuljon bábbá, melyből aztán a lepke kibúvik, — akkor elhagyja a növényt, melyen addig táplálkozott s nyugtalanul kószál ide-oda, míg végre alkalmas helyet talál, hol a nagy átváltozást átélheti.

— Igen, de ha elbujt, akkor nem ogjuk meglátni, miként változik át. Meg kell keresnünk rejtekét minden áron.

És Andorka, segítve a nem kevésbé kíváncsi Elektől, ismét összekutatta az egész szobát, még pedig szerencsés sikerrel, mert a nagy könyvszekrény hátsó oldalán, a sötét zugban megtalálta a szökevényt.

— Itt van! Itt van! Már fonja a fészket! kiáltá Andorka.

Az apa is odament s megmagyarázta, hogy a hernyó nem fon magának fészket; a mit most látnak, az nem egyéb, mint néhány vékonyka fonal, melyet a hernyócska azért ereszt magából, hogy ezek által magát odaerősítse a helyre, hol átváltozását keresztül akarja élni; e szálaikon fog függni, csak hagyják ott nyugodtan. A két fiu feszült

A hernyó.

figyelemmel kísérte a hernyó minden mozdulatát. Egyelőre azonban nem sokat láthattak. A hernyó beleakasztotta hátsó lábait a fonalakba s aztán fejjel lefelé függve maradt, mozdulatlanul, úgy hogy Andorka, miután jó ideig hasztalan várt, türelmetlenül fölkiáltott:

— Nos, hát ennyi az egész? Hol marad a nagy átváltozás?

— Csak lassan, fiam, felelt az apa. A természet nem a mi multságunkra rendezi az efféléket. A hernyóra nézve nagyon komoly dolog ám ez az átalakulás, lassan megy, s azért türelemmel kell fizetnünk az örömért, hogy ez érdekes tüneménynek tanúi lehetünk.

E szavakra a két fiu kissé megnyugodott s belátta türelmetlenkedése helytelenségét. Visszatértek rendes munkáikhoz, de koronkint meglátogatták a sötét zugot, nem mozdul-e a hernyó? Végre észrevették, hogy mozog. Ugy mint régebben, midőn bőrét változtatta, most is összegörnyedt, földuzta hátát s iparkodott, hogy bőrét megrepeszsze. Ez meg is történt nemsokára, a hátán hosszú repedés támadt s kibujhatott. De mennyire különböző volt az,

a mi most kibujt! Most nem üdőbb színű virgoncz hernyó tünt elő a régi bőr alól, hanem egy egészen más alaku, furesa teremtés, melynek nem volt se feje, se lába, és mégis folyvást mozgott. — ez a báb.

A furesa báb-alak most arra törekedett, hogy egészen megszabaduljon a régi hernyóbőrtől. Addig-addig görnyedezett, hajlongott, míg följutott oda, hol régebben hernyó korában azokat a vékony szálakat a szekrény oldalához fonta. Ide jut-

ván, biztos helyen volt. Itt aztán jobbra-balra forgolódott s a gyermekek egyszerre csak azt vették észre, hogy a báb begöngyöldött azokba a vékony szálakba, régi ruhája pedig, a hernyóbőr leesett a földre. Ekkor a báb megszűnt mozogni s oly nyugodtan maradt, mintha nem is élne.

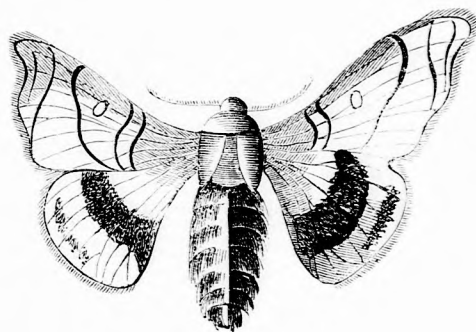
Elek és Andorka egészen elkomolyodtak e sajtáságos, érdekes látvány fölött s a kis fiu halk hangon kérde:

— Édes apa, hát ez a báb most már nem fog többé mozogni?

— Nem bizony.

— Soha többé?

— Mint báb soha többé. Most belől megy végbe a nagy átalakulás s csak ha kifejlődött bent a pillangó, akkor reped szét a külső boríték, úgy mint azelőtt a hernyó bőre. És a pillangó készen buvik elő a bábhüvelyből.

A pillangó.

— És sokáig tart ez?

— Az a pillangó fajától és a melegtől is függ; hideg időben a pillangó nem fejlődik ki melegre van ilyenkor szükségök. Tudós természetbuvárok érdekes kísérleteket tettek, p. o. tél közepén kifejlesztették a pillangót, mely különben csak májusban bujt volna elő; viszont jégverembe helyezvén a bábót, egy esztendeig visszatartottá kifejlődését. Most nagyon meleg van, azt hiszem, két hét múlva kibuvik a lepke.

— Oh, az pompás lesz! De mégis furcsa, hogy ebből a formátlan bábból pillangó válhatik.

— Már most is láthatni pedig a leendő pillangó körvonalait. Külső héja most még nedves, átlátszó; belől tele van nedvvel, ez majd fölszivódik s akkor kemény kéreggé válik, melyen nem lehet keresztül látni. Nézzétek!

Az apa gyertyát gyújtott s a báb vékony bőrén keresztül valóban látni lehetett már belől a pillangó fejét, lehajtva a mellére; látszottak szemei és lábainak, szárnyainak nyomai is.

— Most hagyjuk sötétben, mert ezt kívánja. Minden pillangó-fajnak más szokásai vannak; némelyik egészen befonja magát vékony szálakkal, mint p. o. a selyempille; mások a földbe rejtőznek átalakulás végett. Ez a mienk sötét helyre ment, hagyjuk sötétben.

Eltávoztak. Nehány nap múlva azt a változást vették észre, hogy a báb külső kérge egészen megkeményedett. De azután egyik nap mult a másik után s a báb teljesen változatlanul maradt. A fiuk végre megunták a dolgot s többé feléje sem néztek.

Körülbelül két hét mult, midőn Andorkának egyszer mégis eszébe jutott megnézni, valjon az a báb még mindig változatlan állapotban van-e. De alig ért oda, hangosan fölkiáltott, oly hangosan, hogy Elek és az apa is meglepetve odaszaladtak és kérdék, mi a baj?

— Itt van! itt van! kiáltá Andorka s a könyvszekrény szélére mutatott.

Valóban ott volt egy szép tarka pillangó, — nem röpült el az emberek kö-

zeledtére. Még egészen kábultnak látszott, egészen nedves volt, szárnyait bágyadtan próbálta lebegtetni, de még félig le voltak ragadva, nem tudott elröpülni.

— Oh, mily szép, mily gyönyörű!

— Mily kár, hogy nem láttuk, mikor kibujt!

— Az mindig egyformán történik, szólt az apa. Mint azelőtt a hernyónál láttátok, ugy a báb is mozgott, görnyedezett, a külső kéreg megrepedt s a pillangó kibujt.

Ezalatt azonban a pillangó nem nyugodott s addig-addig mozgatta szárnyait, míg végre hirtelen fölrepült s ideoda röpkedett a szobában.

A fiuk hangos örömkkiáltásba törtek ki s utána szaladtak.

— Oh, ne szökjél meg! Ne hagyj el minket! kiálták.

Andorka az ablakhoz szaladt és bezárta, Elek pedig a kertbe sietett s hozott egész bokréta virágot. A pillangó leszállt a virágra, egy pillanatig ott maradt, aztán ismét fölrepült s az ablak felé szállt.

— Nem, nem fogsz megszökni! Itt maradsz, jó dolgod lesz, kapsz minden nap friss virágot, a mennyi csak kell.

Ekkor az apa közbeszólt.

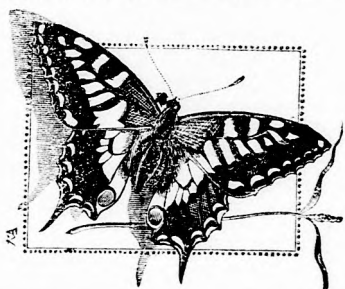
— Édes fiam, a pillangónak szabadság kell, hogy boldog legyen. Azért neveltétek föl, hogy nyomoruságban töltse itt a szobában rövid életét?

— Hát rövid ideig fog élni?

— A pillangó csak addig él, míg a meleg nyári napok tartanak. A hűvös ősz közeledtével lerakja tojásait a fák ágaira s aztán meghal.

— Szegényke! szólta Andorka. Nem, nem akarom, hogy rövid életed boldogtalan legyen. Menj, légy boldog a szabadban, kedves virágaidon!

Kinyitották az ablakokat s egy pillanat alatt a szép tarka pillangó kiröpült és eltűnt a kert rózsabokrai között.

AZ ERDEI LAK.

(Képpel a 33. lapokon.)

SÖNDES völgynek rejtekében,
All magányos házikó,
Töszomszédos fenyesében
Fütyönt, rikkant a rigó,

Tul az erdő zugolyából
Áthallatszík egy patak,
Ahogy csörtetön aláfoly,
S itt is ott is főnakad.

Az idő már megezbálta
A házikó födelét,
Hanem azért tartja, állja — —
Innen-onnan ötven év!

Az az ősz még pelyhes állal
Friss legény volt akkoron,
A ki mostan unokákkal
Játszik künn az avaron.

Fog is állni még sok évig!
Mert hisz tartós, takaros
Az, mit a szeretet épít,
És gondos kéz tataroz.

A LEVÉLHORDO.

POSTÁS legény vagyok
én,
Levelekkel járok én,
Reggel, délbe, estvelen,
Kihordom a levelem.

Ott a hol zárt ajtót lelek,
Hamarán megcsöngetek,
Átadom a csomagot,
S újra tovább rohanok.

Hej nem könnyű kereset!
Van kit ötször keresek,
S véletlenül meglelem,
Valamelyik szegleten.

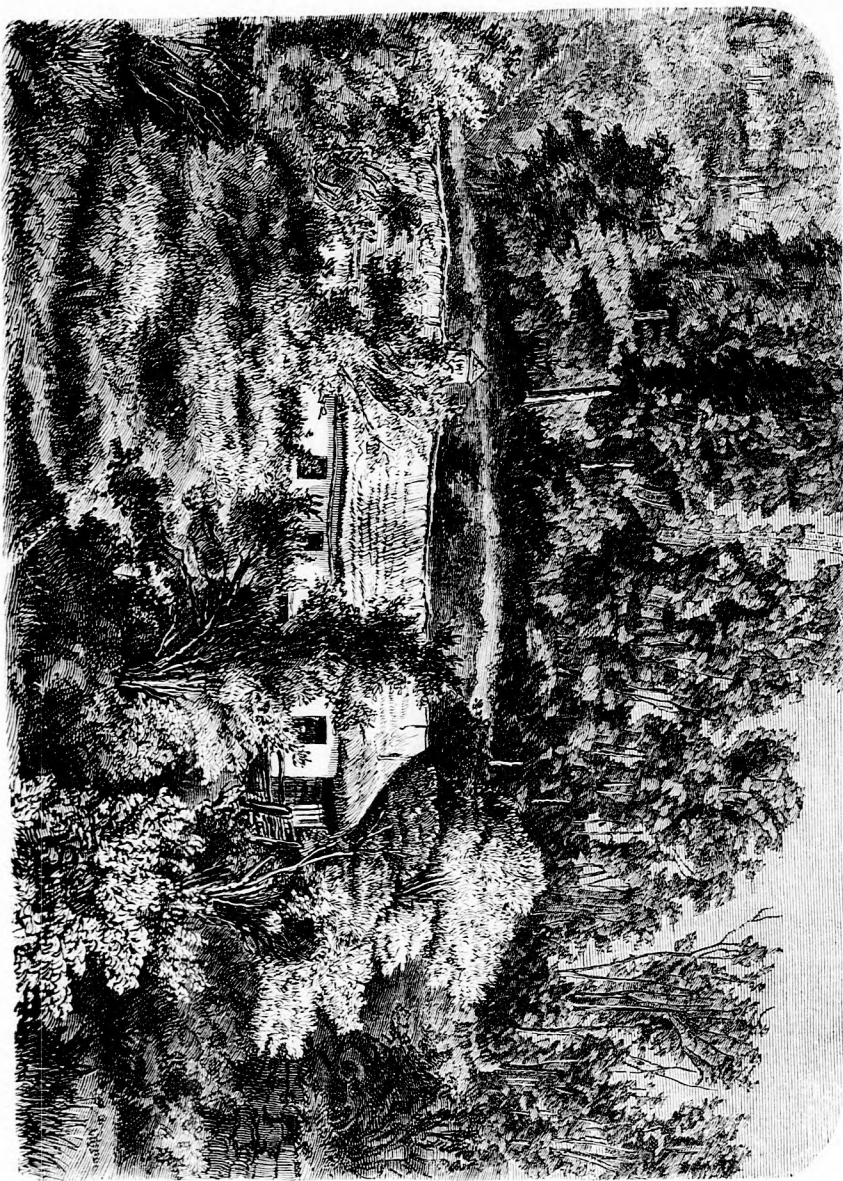
Télbe hó és nyárba sár,
Fagy, verőfény váltva jár,
Hát még a sok meredek
Vagy százötven emelet.

Hanem azért semmi baj,
Kedvem olyan mint a vaj,
Akármennyit járok én, —
Postás legény vagyok én.

BETÜ-REJTVÉNY.

V L $\frac{m}{é}$ Y

A »KIS LAP« X. köt. 25-ik számában megjelent képrejtvény megfejtését utólag beküldték még: Csiky Gyula, Novák Etelka, Sallak Róza, Schöpflin Etel (és nem Etel Schöpflin, mint te írod; magyarul a vezetéknev jön elől.) ifj. Majzik Viktor, Lehoczky Margit, Breitner Irma, Zsolnay Jenő.

Az ERDEI LAK. (Lásd a 31. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.